

ZA ZWROTNYM
POTWIERDZENIEM ODBIORU

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTEKÓW
ul. Archidiakońska 4
20-113 Lublin
tel. 81 532-90-35, 81 532-59-37, 81 532-26-04

- 1) Starostwo Powiatowe w Zamościu
- 2) Urząd Gminy Komarów Osada
- 3) Urząd Gminy Sitno
- 4) Sołtys wsi Antoniówka
- 5) Sołtys wsi Wolica Śniatycka
- 6) Sołtys wsi Kolonia Cześniki

Znak:
KD.5140.6.6.2024.RSJ81

Data:
2024-08-13

Obiekt: krajobraz kulturowy pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r. - położony w obrębach ewidencyjnych: Kolonia Cześniki (gm. Sitno) oraz Wolica Śniatycka i Antoniówka Komarowska (gm. Komarów Osada) w powiecie zamojskim

Sprawa: postępowanie administracyjne w sprawie wpisu do rejestru zabytków nieruchomych woj. lubelskiego - upublicznienie treści pisma LWKZ z 12 sierpnia 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ80

W związku z prowadzonym postępowaniem administracyjnym w sprawie wpisu do rejestru zabytków krajobrazu kulturowego pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r., położonego w obrębach ewidencyjnych: Kolonia Cześniki (gm. Sitno) oraz Wolica Śniatycka i Antoniówka Komarowska (gm. Komarów Osada) w powiecie zamojskim (zgodnie postanowieniem LWKZ z 8 kwietnia 2024 r., znak: KD.5140.6.6.J2024) - działając na podstawie przepisu art. 49a ustawy z 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r., poz. 775 ze zm.) - Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków zwraca się z prośbą o upublicznienie zgodnie z art. 49a K.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 K.p.a.) załączonego pisma LWKZ z 12 sierpnia 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ80 – poprzez:

- umieszczenie skanu załączonego pisma LWKZ w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Zamościu, Urzędu Gminy Komarów Osada oraz Urzędu Gminy Sitno,
- wywieszenie kopii załączonego pisma na tablicach ogłoszeń w miejscowościach Antoniówka, Wolica Śniatycka i Kolonia Cześniki.

Jednocześnie proszę o przesłanie do WUOZ w Lublinie (ul. Archidiakońska 4, 20-113 Lublin) pisemnej informacji o miejscu i terminie udostępnienia w/w pism do publicznej wiadomości (na potrzeby przedmiotowego postępowania, ponieważ skutek doręczenia następuje po upływie czternastu dni od dnia upublicznienia pisma).

Ponadto informuję, że zgodnie z żądaniem części stron – treść niniejszego pisma zostaje im przekazana do wiadomości pocztą tradycyjną.

Zgodnie z art. 10 § 1 Kpa strony mogą zapoznać się z aktami sprawy, uzyskiwać wyjaśnienia, składać wnioski i uwagi, co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Zgodnie z przepisem art. 73 § 1 Kpa – strony mają prawo wglądu w akta sprawy, sporządzania z nich notatek, kopii lub odpisów. Prawo to przysługuje również po zakończeniu postępowania administracyjnego

w sprawie wpisu do rejestru zabytków. Natomiast zgodnie z art. 73 § 1a Kpa – powyższe czynności dokonywane są w lokalu organu administracji publicznej, w obecności pracownika tego organu.

Załącznik:

Kopia pisma LWKZ z 12 sierpnia 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ80.

Lubelski Wojewódzki
Konserwator Zabytków
dr Dariusz Kopciowski

Otrzymują:

- 1) pozostałe strony (w tym osoby prywatne – zgodnie z wykazem w aktach sprawy) otrzymują niniejsze postanowienie do wiadomości zgodnie z art. 49a K.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 K.p.a.)
- 2) Starostwo Powiatowe w Zamościu, ul. Przemysłowa 4, 22-400 Zamość
 - w celu upublicznienia zgodnie z art. 49a K.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 K.p.a.) na stronie BIP Starostwa Powiatowego w Zamościu.
- 3) Urząd Gminy Komarów Osada, ul. Rynek 15, 22-435 Komarów Osada
 - w celu upublicznienia zgodnie z art. 49a K.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 K.p.a.) na stronie BIP Urzędu Gminy Komarów
- 4) Urząd Gminy Sitno, Sitno 73, 22-424 Sitno
 - w celu upublicznienia zgodnie z art. 49a K.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 K.p.a.) na stronie BIP Urzędu Gminy Sitno.
- 5) Sołtys wsi Antoniówka - Justyna Antos, Antoniówka 22A, 22-435 Antoniówka
 - w celu upublicznienia zgodnie z art. 49a K.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 K.p.a.) na tablicy ogłoszeń w miejscowości Antoniówka
- 6) Sołtys wsi Wolica Śniatycka – Krzysztof Sadłowski, Wolica Śniatycka 3, 22-435 Wolica Śniatycka
 - w celu upublicznienia zgodnie z art. 49a K.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 K.p.a.) na tablicy ogłoszeń w miejscowości Wolica Śniatycka
- 7) Sołtys wsi Kolonia Cześniki – Anna Sawiniec – Cześniki Kolonia 26, 22-424 Cześniki-Kolonia
 - w celu upublicznienia zgodnie z art. 49a K.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 K.p.a.) na tablicy ogłoszeń w miejscowości Kolonia Cześniki
- 8) a/a
 - w celu upublicznienia zgodnie z art. 49a K.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 K.p.a.) na stronie BIP WUOZ w Lublinie

Do wiadomości:

- 1) Delegatura WUOZ w Zamościu, ul. Staszica 29; 22-400 Zamość
- 2) [REDACTED] (adres w aktach sprawy)
- 3) [REDACTED] (adres w aktach sprawy)
- 4) [REDACTED] (adres w aktach sprawy)
- 5) [REDACTED] (adres w aktach sprawy)

Wójt Gminy Komarów Osada
ul. Rynek 15, 22-435 Komarów Osada

Znak:
KD.5140.6.6.2024.RSJ80

Data:
2024-08-12

Obiekt: krajobraz kulturowy pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r. - położony w obrębach ewidencyjnych: Kolonia Cześniaki (gm. Sitno) oraz Wolica Śniatycka i Antoniówka Komarowska (gm. Komarów Osada) w powiecie zamojskim

Sprawa: postępowanie administracyjne w sprawie wpisu do rejestru zabytków nieruchomości woj. lubelskiego – odpowiedź na pismo z datą 11 lipca 2024 r., znak: GNUPP.6722.1.2024

W odpowiedzi na pismo z datą 11 lipca 2024 r., znak: GNUPP.6722.1.2024 (doręczone do kancelarii WUOZ w Lublinie: ePUAP-em w dniu 12 lipca oraz pocztą tradycyjną w dniu 16 lipca 2024 r.), którego treść została również odczytana przez Panią Wójt w dniu 17 lipca 2024 r. na spotkaniu ze stronami postępowania administracyjnego prowadzonego w sprawie krajobrazu kulturowego pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r. – Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Lublinie informuje, że wyrażony w w/w piśmie brak zgody na wpis do rejestru zabytków obszaru objętego tym postępowaniem jest stanowiskiem dowodowym w sprawie, której rozstrzygnięcie nastąpi dopiero w kończącej postępowanie decyzji administracyjnej LWKZ (zgodnie z przekazany wcześniej stanowiskiem LWKZ, wyrażonym w piśmie adresowanym do Wójta Gminy Komarów Osada z datą 5 czerwca 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ). Obecnie postępowanie to nie zostało jeszcze zakończone, ponieważ nadal gromadzony jest materiał dowodowy i w chwili obecnej nie jest jeszcze znany kierunek podjętego rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie wpisu. Natomiast ocena całokształtu materiału dowodowego w sprawie przedmiotowego wpisu do rejestru zabytków należy wyłącznie do kompetencji LWKZ - określonych obowiązującymi przepisami ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (o czym zostały już poinformowane strony postępowania w piśmie LWKZ z datą 22 maja 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ40, które zostało podane do publicznej wiadomości zgodnie z art. 49a K.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia - zgodnie z żądaniem Stowarzyszenia „Bitwa pod Komarowem”).

Dotychczas złożone pisemne stanowiska stron wskazują na podzielone opinie w kwestii potrzeby ochrony konserwatorskiej obszaru zaproponowanego we wnioskach w/w Stowarzyszenia, w granicach którego zostało wszczęte postępowanie (postanowieniem LWKZ z 8 kwietnia 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024). Podobnie jak pozostały materiał dowodowy w tej sprawie – wszystkie wyrażone dotychczas stanowiska stron zostaną poddane wnikliwej ocenie LWKZ na etapie rozstrzygnięcia. Kluczowymi zasadami regulującymi postępowanie administracyjne są bowiem zasady bezstronności i obiektywizmu, zgodnie z którymi LWKZ jest zobligowany do powstrzymania się od wszelkich arbitralnych działań, które mogą mieć negatywny wpływ na sytuację poszczególnych stron postępowania, oraz od rozmaitych form ich faworyzowania. Ze względu na powyższe – tak samo, jak Wójt Gminy Komarów Osada reprezentuje całą lokalną społeczność (niezależnie od podzielanych

przez nią opinii w kwestii przedmiotowego wpisu do rejestru zabytków), tak LWKZ jest zobowiązany do równego traktowania wszystkich stron oraz kierowania się w prowadzonym postępowaniu zasadami proporcjonalności i bezstronności (art. 8 § 1 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego). Bezstronność jest bowiem ściśle związana z konstytucyjną zasadą równości wobec prawa (art. 32 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej). Z tego również powodu nie jest możliwe przychylenie się wyłącznie do złożonych w toku tego postępowania wniosków Wójta Gminy Komarów Osada (pismami z 24 maja 2024 r., znak: GNUPP.6722.12024 oraz z 11 lipca 2024 r., znak: GNUPP.6722.1.2024), z jednoczesnym pominięciem wyjaśnienia zasadności złożonego żądania inicjatora tego postępowania (Stowarzyszenia) lub złożonych dotychczas, wzajemnie wykluczających się uwag stron.

Mając na uwadze obowiązujący przepis art. 9 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego, zgodnie z którym *„Organy administracji publicznej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu nieznanomości prawa, i w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskazówek”* – LWKZ dotychczas na bieżąco udzielał pisemnych wyjaśnień w sprawach wątpliwości podnoszonych przez osoby prywatne i Wójta gminy Komarów Osada. W toku postępowania, w odpowiedzi na dotychczas składane żądania stron oraz zainteresowanych tym postępowaniem:

1. LWKZ wydał dwa postanowienia na żądania wnioskodawców o włączenie do prowadzonego postępowania na prawach strony (z datą 7 maja 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ1 o odmowie włączenia wnioskodawcy do postępowania na prawach strony oraz z datą 25 lipca 2024 r. KD.5140.6.6.2024.RSJ66 o włączeniu wnioskodawcy do postępowania na prawach strony),
2. w związku z licznie składanymi wnioskami stron (głównie osób prywatnych), LWKZ sukcesywnie udzielał pisemnych odpowiedzi, w których szczegółowo wyjaśnił przedmiot postępowania, jego cel, podstawę prawną podejmowanych czynności, tok formalny procedury związanej ze złożonymi wnioskami organizacji społecznej o wpis, podstawę prawną umożliwiającą organizacji społecznej złożenie wniosku w tym zakresie, wyjaśnienie ograniczeń praw i obowiązków wynikających z tytułu postępowania oraz ewentualnego wpisu do rejestru zabytków krajobrazu kulturowego, konsekwencje ewentualnego wpisu w odniesieniu do ustaleń prawa miejscowego, uregulowane w przepisach prawa upoważnienie LWKZ do prowadzenia postępowania w sprawie wpisu i wydania rozstrzygnięcia w tym zakresie, tj. pismami:
 - z datą 6 maja 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ2, KD.5140.6.6.2024.RSJ3, KD.5140.6.6.2024.RSJ4, KD.5140.6.6.2024.RSJ5, KD.5140.6.6.2024.RSJ6, KD.5140.6.6.2024.RSJ7, KD.5140.6.6.2024.RSJ8, KD.5140.6.6.2024.RSJ10, KD.5140.6.6.2024.RSJ11, KD.5140.6.6.2024.RSJ12, KD.5140.6.6.2024.RSJ13, KD.5140.6.6.2024.RSJ14, KD.5140.6.6.2024.RSJ15, KD.5140.6.6.2024.RSJ21,
 - z datą 8 maja 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ9, KD.5140.6.6.2024.RSJ16, KD.5140.6.6.2024.RSJ17, KD.5140.6.6.2024.RSJ18, KD.5140.6.6.2024.RSJ19, KD.5140.6.6.2024.RSJ20,

- z datą 9 maja 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ23, KD.5140.6.6.2024.RSJ24, KD.5140.6.6.2024.RSJ25, KD.5140.6.6.2024.RSJ26, KD.5140.6.6.2024.RSJ27, KD.5140.6.6.2024.RSJ28, KD.5140.6.6.2024.RSJ29,
- z datą 10 maja 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ30, KD.5140.6.6.2024.RSJ31, KD.5140.6.6.2024.RSJ32, KD.5140.6.6.2024.RSJ33,
- z datą 14 maja 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ35, KD.5140.6.6.2024.RSJ36, KD.5140.6.6.2024.RSJ37,
- z datą 15 maja 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ38, KD.5140.6.6.2024.RSJ39,
- z datą 24 maja 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ43,
- z datą 27 maja 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ44,
- z datą 29 maja 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ45,
- z datą 5 czerwca 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ48, KD.5140.6.6.2024.RSJ49,
- z datą 13 czerwca 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ56,
- z datą 1 sierpnia 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ69, KD.5140.6.6.2024.RSJ70, KD.5140.6.6.2024.RSJ71,
- z datą 5 sierpnia 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ73, KD.5140.6.6.2024.RSJ74, KD.5140.6.6.2024.RSJ75, KD.5140.6.6.2024.RSJ76,
- z datą 6 sierpnia 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ77.

Należy podkreślić, że pisma kierowane do osób prywatnych, będące odpowiedzią na złożone przez nie żądania w zakresie nieruchomości stanowiących własność tych stron nie podlegają upublicznieniu w trybie art. 49a ustawy Kodeks postępowania administracyjnego, tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 tej ustawy), ale stanowią materiał dowodowy w sprawie i mogą być udostępnione do wglądu pozostałym stronom w wersji zanonimizowanej,

3. LWKZ informował również właściwe organy jednostek samorządu terytorialnego o skutkach wszczętego postępowania administracyjnego i konsekwencjach ewentualnego wpisu do rejestru zabytków w odniesieniu do podjętej procedury zmian obowiązujących ustaleń prawa miejscowego (pismami z 22 maja 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ42 oraz znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ40, a także pismem z 7 sierpnia 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ78 – skierowanym do Wójta Gminy Komarów Osada w związku z podjęciem przez Radę Gminy uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego), ponieważ w przypadku dokonania wpisu do rejestru zabytków krajobrazu kulturowego pola bitwy pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r. ochrona konserwatorska tego terenu będzie decydująca w sprawach dotyczących jego zagospodarowania przestrzennego oraz nadrzędna nad ustaleniami miejscowego planu,
4. pismem z 5 czerwca 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ50 LWKZ informował również Wójta Gminy Komarów Osada o:
 - braku możliwości umorzenia wszczętego postępowania w sprawie wpisu do rejestru zabytków, ponieważ celem postępowania administracyjnego jest załatwienie sprawy wpisu poprzez wydanie decyzji rozstrzygającej ją co do istoty. LWKZ wyjaśnił, że przesłanki do umorzenia niniejszego postępowania należy oceniać w odniesieniu do jego przedmiotu, jakim jest ocena zasadności wpisu do rejestru zabytków obszaru zaproponowanego przez

- Stowarzyszenie „Bitwa pod Komarowem”, która powinna prowadzić do merytorycznego rozstrzygnięcia, a nie niezgodnego z prawem uchylania się od podjęcia decyzji w tej sprawie,
- braku podstaw prawnych do wyłączenia części nieruchomości wskazanych w postanowieniu LWKZ o wszczęciu postępowania w sprawie wpisu do rejestru zabytków z tego postępowania na etapie przed wydaniem decyzji rozstrzygającej sprawę wpisu (w tym również nieruchomości stanowiących własność Gminy Komarów-Osada),
 - braku możliwości ograniczenia na obecnym etapie prowadzonego postępowania wyłącznie do terenów, które są własnością jego inicjatorów, tj. Stowarzyszenia „Bitwa pod Komarowem” lub terenów na których odbywają się coroczne uroczystości związane z upamiętnieniem bitwy z 1920 roku,
5. w związku z obowiązującą definicją krajobrazu kulturowego zawarta w art. 3 pkt. 14 ustawy z 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, zgodnie z którą jest to przestrzeń, zawierająca m. in. elementy przyrodnicze – LWKZ pismem z 18 czerwca 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ59 wystąpił do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska o udostępnienie informacji na temat obowiązujących form ochrony przyrody na obszarze objętym postępowaniem oraz możliwego wpływu nowych inwestycji na ewentualnie obowiązujące formy ochrony przyrody - w przypadku planowanego wprowadzenia obiektów kubaturowo i funkcjonalnie obcych historycznemu zagospodarowaniu w/w obszaru (np. zespół elektrowni wiatrowych lub farmy fotowoltaiczne). W odpowiedzi udzielonej pismem RDOŚ z 25 lipca 2024 r., znak: WSTIII.600.24.2024.ET, wskazano istniejący na terenie postępowania obszar ochrony siedlisk Bródek PLH060085, określony w Rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 18 sierpnia 2023 r. (Dz. U. z 2023 r., poz. 1856), a także konieczność szczegółowego rozpatrzenia zamierzeń inwestycyjnych na obszarze planowanego wpisu m.in. w procedurze planów przestrzennych i decyzji środowiskowych. Treść tego pisma została przekazana do Wójta Gminy Komarów (pismem LWKZ z 7 sierpnia 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ78) oraz do publicznej wiadomości (pismem LWKZ z 9 sierpnia 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ79),
6. LWKZ wystąpił o niezależną opinię ekspercką do Narodowego Instytutu Dziedzictwa, pismem z 10 czerwca 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ53 (informując o tym strony postępowania w piśmie z 17 czerwca 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024.RSJ58, podanym do publicznej wiadomości). Według informacji przekazanej nam przez Kierownika Zespołu Zadaniowego Oddziału Terenowego Narodowego Instytutu Dziedzictwa w Lublinie, opinia w tej sprawie – z uwagi na konieczność wykonania dodatkowych kwerend archiwalnych – zostanie opracowana najwcześniej w miesiącu październiku 2024 r.,
7. LWKZ wielokrotnie informował strony postępowania o możliwości ich czynnego udziału w postępowaniu, w związku z przysługującym im zgodnie z art. 10 § 1 Kpa prawie zapoznawania się z aktami sprawy, uzyskiwania wyjaśnień, składania wniosków i uwag co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, a także w związku z przysługującym stronom zgodnie z przepisem art. 73 § 1 Kpa prawie wglądu w akta sprawy, sporządzania z nich notatek, kopii lub odpisów (również po zakończeniu postępowania administracyjnego w sprawie wpisu do rejestru zabytków).

Mając na uwadze podnoszone po raz kolejny w piśmie Pani Wójt z 11 lipca 21024 r., znak GNUPP.6722.1.2024 oraz na spotkaniu ze stronami postępowania w dniu 17 lipca 2024 r. kwestie, LWKZ ponadto wyjaśnia, że przedmiotem aktualnie prowadzonego postępowania w sprawie wpisu do rejestru zabytków nie są planowane inwestycje na obszarze nieruchomości objętych tym postępowaniem, ale ocena wskazanych we wniosku organizacji społecznej nieruchomości pod kątem posiadania przez nie wartości kwalifikujących do wpisu do rejestru zabytków jako krajobrazu kulturowego w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt. 1 lit. a oraz art. 3 pkt 14 ustawy o ochronie zabytków. W związku z powyższym, obecnie prowadzone w tym zakresie przez LWKZ postępowanie dowodowe, dotyczy badania obszaru wskazanego w postanowieniu z 8 kwietnia 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024, wyłącznie pod kątem ewentualnego posiadania w/w wartości i zasadności ich zachowania poprzez wpis do rejestru zabytków. Jednocześnie, aktualnie prowadzone postępowanie dotyczy kwalifikacji obszaru wskazanego przez wnioskodawcę jako krajobraz kulturowy w rozumieniu wskazanych powyżej przepisów ustawy, natomiast znajdujące się na tym obszarze formy upamiętnienia stanowią:

- miejsce upamiętniające bitwę pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r., obejmujące mogiłę żołnierzy poległych w w/w bitwie i fragment pola tej bitwy - znajdujący się na działkach nr 328/1 i 329/1 w miejscowości Wolica Śniatyska – wpisane do rejestru zabytków na podstawie przepisu art. 6 ust. 1 pkt. 1 lit. h przywołanej powyżej ustawy, tj. jako miejsce upamiętniające wydarzenie historyczne,
- Pomnik Chwały Kawalerii Konnej i Artylerii Konnej – odsłonięty w 2022 r., który nie jest przedmiotem postępowania w sprawie wpisu do rejestru zabytków krajobrazu kulturowego, jak również - z racji czasu jego powstania i braku wartości historycznych i zabytkowych - nie jest planowany przez LWKZ do takiego wpisu.

Aktualnie rozpatrywana kwestia wpisu do rejestru zabytków dotyczy zatem innej kategorii zabytku nieruchomego, określonej zupełnie innym przepisem ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Natomiast kwestie dotyczące różnych form upamiętnienia bitwy z 31 sierpnia 1920 r. (pamiątkowy kopiec, współczesny pomnik, mural na ścianie budynku szkolnego etc.) nie są przedmiotem tego postępowania.

Należy również wyjaśnić, że objęty przedmiotowym postępowaniem od 8 kwietnia 2024 r. obszar był w 2020 r. przedmiotem dokonanego w innych okolicznościach rozpoznania Narodowego Instytutu Dziedzictwa – Pracowni Terenowej w Lublinie. Opracowane wówczas dwie opinie eksperckie znak: DSK.5111.13.2020.EP, z datą 18 września 2020 r. oraz z datą 28 grudnia 2020 r. (uzupełnienie wcześniejszej opinii), wskazywały przesłanki do wpisu do rejestru zabytków tego obszaru i propozycje zakresu jego ochrony. Jeszcze w 2006 i 2015 r., na wniosek Wójta Gminy Komarów Osada, LWKZ wpisał bowiem do rejestru zabytków nieruchomych miejsce upamiętniające bitwę pod Komarowem z 31 sierpnia 1920 r., tj. mogiłę poległych i fragment pola tej bitwy znajdujące się na działkach nr 328/1 i 329/1 w miejscowości Wolica Śniatyska (które są również objęte aktualnie prowadzonym postępowaniem o wpis krajobrazu kulturowego). Niezależnie od powyższego, kwestie dotyczące propozycji ochrony obszaru w/w pola bitwy są od wielu lat przedmiotem dyskusji polaryzującej lokalną społeczność - z uwagi na wiązanie jej potrzeby z planami inwestycyjnymi zmierzającymi do zmiany przeznaczenia części terenu pola bitwy w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego na farmę wiatrową (2014 r.) i planowaną na tym terenie inwestycją budowy dwóch chlewni o obsadzie

252 DJP w pobliżu wpisanej do rejestru zabytków mogiły poległych (2019 r.). Wyrokiem WSA w Lublinie z 16 grudnia 2015 r., sygn. akt II SA/Lu 1210/14 stwierdzono w całości nieważność zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębie części sołectw: Antoniówka, Kadłubiska, Śniatycze, Tomaszówka, Wolica Śniatycza, zakładających powstanie na przedmiotowym obszarze elektrowni wiatrowej (Uchwała Nr XXXVII/222/14 Rady Gminy Komarów-Osada z dnia 18 września 2014 r.). Następnie wyrokiem NSA z 20 grudnia 2017 r., sygn. akt II OSK 718/16 oddalono skargę kasacyjną na w/w wyrok WSA. Eskalowany od lat lokalny konflikt interesów doprowadził do dyskusji nad potrzebą objęcia tego obszaru ochroną konserwatorską i wysoce prawdopodobne stało się złożenie wniosku o jego ewentualny wpis do rejestru zabytków. Z inicjatywą podjęcia przez LWKZ z urzędu postępowania w sprawie wpisu do rejestru zabytków całego pola tej bitwy, w bliżej nie określonych geodezyjnie granicach, występowano już w latach ubiegłych (2014 r. i 2019 r.), jednak składane wówczas propozycje ochrony nie zostały podjęte z przyczyn formalnych (brak upoważnienia do występowania z wnioskiem o wpis do rejestru zabytków wszystkich nieruchomości na terenie pola bitwy, a także brak rozpoznania wartości konkretnie określonego obszaru pod kątem ewentualnego wpisu do rejestru). Wobec powyższego oraz w związku z brakiem wyczerpującego materiału, rzutującego na ocenę możliwości i kierunku postępowania w sprawie dotyczącej w/w propozycji ochrony całego obszaru, na którym miała miejsce bitwa z 31 sierpnia 1920 r. – LWKZ zwrócił się do Narodowego Instytutu Dziedzictwa o wykonanie niezależnej opinii eksperckiej. Wykonanie takiej opinii miało wówczas na celu określenie wartości spornego terenu, ale dokonane wówczas ustalenia Narodowego Instytutu Dziedzictwa, dotyczące zakresu granic ewentualnego wpisu do rejestru zabytków zostały wskazane we wnioskach Stowarzyszenia, które zainicjowały aktualnie wszczęte postępowanie w trybie art. 31 §1 pkt 1 i pkt 2 Kpa, po złożeniu przez tę organizację wniosku w trybie art. 31 § 1 pkt. 1 Kpa.

Obowiązujące dla Gminy Komarów Osada studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (przyjęte Uchwałą nr XLV/375/2022 Rady Gminy Komarów – Osada z dnia 15 grudnia 2022 roku), które zakłada projekt zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Komarów-Osada i zmianę przeznaczenia części obszaru na terenie miejscowości Antoniówka Komarowska, zostało uzgodnione ze stanowiska konserwatorskiego w 2022 r., tj. przed wszczęciem postępowania w sprawie przedmiotowego wpisu. A zatem uzgodnienie to zostało dokonane w innym stanie faktycznym, odnoszącym się do przedmiotowego obszaru w zakresie obecnie procedowanych zmian tego planu, które nie uwzględniały wszczęcia postępowania w sprawie wpisu do rejestru zabytków i wprowadzenia tzw. tymczasowej ochrony konserwatorskiej na podstawie przepisu art. 10a ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Z w/w powodów w 2022 r. nie była brana pod uwagę możliwość wystąpienia zaistniałej sytuacji formalno-prawnej i konsekwencji związanych z prowadzonym postępowaniem oraz ewentualnym wpisem do rejestru zabytków obszaru objętego obecnie procedowanymi zmianami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (lub jego części). Należy podkreślić, że w sytuacji złożenia wniosku organizacji społecznej w trybie art. 31 § 1 pkt. 1 Kpa (uzasadnionego celami statutowymi tej organizacji i interesem społecznym) – LWKZ (tak jak każdy inny organ administracji publicznej) jest zobowiązany do wszczęcia postępowania w sprawie zgodnej z żądaniem tej organizacji, a następnie przeprowadzenia postępowania dowodowego i w oparciu o kompletny materiał dowodowy – rozstrzygnięcia tego postępowania na zasadach określonych przepisami Kpa – niezależnie od ustaleń Rady Gminy zawartych w strategicznych aktach prawa

miejscowego. Ponadto wskazane powyżej Studium jest dokumentem określającym politykę przestrzenną gminy i lokalne zasady zagospodarowania. Jako dokument wyznaczający kierunki działań właściwej jednostki samorządu terytorialnego – Studium nie znajduje przełożenia na zakres kompetencji LWKZ ani prowadzoną przez ten organ politykę konserwatorską. LWKZ wchodzi bowiem w skład zespolonej administracji wojewódzkiej (art. 92 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami) oraz wykonuje zadania i kompetencje wojewody w zakresie ochrony zabytków (art. 89 pkt 2 tej ustawy). Natomiast konieczność dokonania oceny zasadności objęcia ochroną konserwatorską obszaru wskazanego we wnioskach organizacji społecznej oraz w postanowieniu LWKZ z 8 kwietnia 2024 r., znak: KD.5140.6.6.2024, wynika wprost z zadań ustawowych wojewódzkiego konserwatora zabytków, który zobowiązany jest kierować się zasadami zachowania zabytków i chronienia ich przed zniszczeniem. Ochrona zabytków jest bowiem wartością nadrzędną w nałożonych ustawowo zadaniach LWKZ, mieszczącą się w klauzuli generalnej społeczno-gospodarczego przeznaczenia prawa, zawartej w przepisie art. 5 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2023 r. poz. 1610 ze zm.) i wyraża się preferencjami ustawodawcy w kształtowaniu treści uprawnień LWKZ i korzystaniu z przysługujących temu organowi przepisów prawa, upoważniających do prowadzenia postępowań w sprawach wpisu do rejestru zabytków i wydawania rozstrzygnięć w tym zakresie.

Lubelski Wojewódzki
Konserwator Zabytków
dr Dariusz Kopciowski

Do wiadomości:

- 1) Strony postępowania – otrzymują pismo do wiadomości w drodze obwieszczenia zgodnie z art. 49a K.p.a., tj. w formie publicznego obwieszczenia (art. 49 §1 i §2 K.p.a.)
- 2) Delegatura WUOZ w Zamościu, ul. Staszica 29, 22-400 Zamość
- 3) a/a